

PALMAXXI

2024

ANUARI

EDITA

Palma XXI

FOTOGRAFIA

Alfonso Martí Moreno

(foto de portada)

Aquesta i algunes de les imatges interiors
(sobre les quals figura l'autor/a) són del
banc d'imatges "Palma 365" de la Fundació
Turisme Palma)

Juanjo Suárez

Núria Pascual Bosch

REDACCIÓ I MAQUETACIÓ

Fundació Iniciatives del
Mediterrani

AGRAÏMENTS

Cristina Llorente

Jaume Garau

Pere Rabassa

Jaume Gual

Lluïsa Dubon

Guillem Aloy

María Gómez Llabrés

Climent Picornell

Maria Gómez Garrido

Maria del Mar Socias

CONTACTE

info@palmaxxi.com

www.palmaxxi.com

facebook.com/PalmaXXI

x.com/PalmaXXI

instagram.com/PalmaXXI

© Palma XXI, 2024

Sant Roc, 4

07001, Palma

Dipòsit legal: PM 848-2019

CARTA DE LA PRESIDENTA 4

PRESENTACIÓ PALMA XXI 6

SOCI D'HONOR 2024 8

CONTEXT 10

BLOC 1:
Estudi i divulgació del passat de Ciutat

Biografia de Palma	14
II Viquimarató de Palma: <i>Els barris de ciutat</i>	15
Guies urbanes de Palma	16
Llibre <i>Postals de Ciutat</i>	18

BLOC 2:
Anàlisi del present de Ciutat

Turisme de megacreuers	22
<i>La ciutat en transició</i>	24
Cicle de trobades <i>Sa Xerradeta</i>	25

BLOC 3:
Propostes de futur

Repensar Ciutat	28
Microcampanya <i>El carrer, de totes</i>	29
OCB i la retolació del Mercat de Pere Garau	30
Reivindicant els eixos cívics i la mobilitat sostenible	31
Mobilització en favor del verd urbà	32
El parc agrari de Palma	34
Fòrum de la Societat Civil	37

ALIANCES 41

COMUNICACIÓ 43

GESTIÓ INTERNA 45

EPÍLEG: *La ciutat turística es consolida* 46

Una vegada més, ens retrobam en aquestes pàgines per fer repàs de l'any que ja minva.

Mai no he defensat la idea nostàlgica que qualsevol temps passat va ser millor, germana progre del "esto con Franco no pasaba". Sempre m'ha semblat que tendim a idealitzar el passat i que el cervell, en un exercici protector, esborra del nostre record tot el que un dia ens va ferir o simplement ens va fer pensar, en el passat, que qualsevol temps passat va ser millor.

Però d'una època ençà, cada vegada que camín per Palma -i per extensió, per molts altres racons de l'illa- record aquella ciutat que vaig conèixer de la mà de la meva padrina. I ja no sols de la meva padrina, sinó d'una jo adolescent que tornava a sa Roqueta després d'uns anys de tresscar per altres terres. Em venen al cap les botigues "de tota la vida" on les dependents sabien el teu nom, els bars de llonguet i xocolata calenta, les passejades sense haver de sortejar turistes errants.

En nom del progrés, hem perdut els bons costums de sortir a prendre la fresca (ara només ho fem en forma d'activisme baix etiquetes com "teixir xarxes de cures femenines". Ai, si la meva padrina ho sentís), o de granar la carrera, o de trobar-nos amb els amics en un lloc

concret, sense necessitat d'avisar per WhatsApp de quan ens falta per arribar (ara surt de casa, de camí, arribant, ja te veig). En poques paraules, hem perdut l'essència humana, la presència, la identitat... Tot en nom del progrés.

I a què treu cap, aquesta recatòlica enyoradissa? Idò al fet que cada vegada que m'enfront a la presentació d'un nou anuari tenc la sensació que hem anat una mica cap enrere. No des de Palma XXI, que mai no ha deixat d'empènyer cap al que consideram un lloc millor on viure (i conviure), sinó per mor de determinades accions polítiques que ens fan dubtar de la direcció dels interessos, suposadament, col·lectius. Accions com la tala dels bellaombres de Dalt Murada, o dels pins de la plaça Pont o de les palmeres de la plaça Columnes. Com la substitució del paviment permeable del carrer Velázquez per ciment. Com el projecte de reforma presentat per a la plaça de les Tortugues, que es planteja com a superfície dura i que desvirtua un dels espais més emblemàtics de Ciutat. Com la celebració de l'asfaltatge de vies sense voreres, ni arbres, ni ombres, amb exemple a Establiments. Qüestions, totes elles, enfront de les quals Palma XXI s'ha posicionat en contra.

Com en contra estam, també, de la nova ordenança cívica que es proposa des de Cort i que torna a qüestionar que els

infants juguin al carrer, que s'hi facin reunions (xarxes de cures femenines) i la possibilitat de becar en els bancs públics.

Encara dins l'apartat de males notícies, la retirada de suport municipal al Parc Agrari, amb relació al qual Palma XXI, la UIB, un ampli conjunt d'entitats agràries, el Govern i el mateix Ajuntament, havien signat un protocol d'actuació que duia cap a la creació del primer espai d'aquestes característiques de les Illes. La negativa s'excusà en unes "inadequades condicions limitants de l'espai" que, definides elles i en qualsevol cas, no suposarien cap obstacle enfront de la protecció del paisatge. Alhora, la no aprovació del Pla General, deixava sense efectes la figura de protecció del parc agrari que s'hi creava.

En positiu, la compra per part de Cort de la finca de Son Quint, que s'obrirà a la ciutadania i començarà a perfilar el bosc metropolità. "Un gran pulmó" (un altre, recordem el bosc urbà en standby) que, potser, haurà de substituir els nostres, malmenats pels gasos dels 0,8 cotxes per habitant i dels creuers i altres bucs que emboiren Palma, dia rere dia.

Pel final he deixat el més feixuc: el turisme i l'esclat d'una ciutadania ofegada i farta. Des de Palma XXI hem donat suport a les mobilitzacions de la plataforma *Menys turisme, més vida*,

afegint la nostra veu a un crit que ja ve d'enrere, però que sembla haver-se intensificat en els darrers mesos. Hem format part del 1r Congrés de Turisme de la Societat Civil, d'on han sortit propostes fermes que, esperem, sàpiguen llegir i aplicar els qui pertoqui. Com a resposta (o com a estratègia), la metamorfosi del discurs polític a favor del decreixement. El turisme, aquell motor inqüestionable que ens havia de portar a la prosperitat eterna, ha passat de ser considerat un bé sagrat a reconèixer-se, ni que sigui amb la boca petita, com un problema. De moment, però, aquest nou discurs queda en paraules i no en fets. En mirar les polítiques concretes, allò que veiem és més creixement, més massificació, i menys compromís real per un futur sostenible (si és que li queda algun significat, a aquesta paraula).

Per tot això i pel que vindrà, Palma XXI es reafirma en la necessitat d'un canvi de rumb autèntic, no només retòric. Un canvi que aposti per un turisme responsable adaptat a les "inadequades condicions limitants de l'espai", en aquest cas l'illa sencera, i per una ciutat verda i cuidadora. Continuarem fent feina per avançar cap a la ciutat que volem, vigilant, exigint, i allargant la mà a qui la vulgui agafar, per si la nostra experiència serveix d'ajuda. I si el canvi no ve de dalt, potser haurà de venir d'una altra banda.

Cristina Llorente

PRESIDENTA DE PALMA XXI

Palma, setembre de 2024

PRESENTACIÓ

PALMA XXI

Palma XXI és una entitat associativa que des de l'any 2016 treballa en defensa de la ciutat. Amb el caràcter d'observatori sobre el passat, present i futur de Palma, impulsam aquesta iniciativa col·lectiva per a reflexionar i presentar propostes de futur amb perspectiva històrica i participació ciutadana. Prenent com a base la necessitat de comprendre el recorregut històric i les tendències constructives i destructives de la ciutat, les nostres accions s'enfoquen des d'una perspectiva diversa però integrada (sociològica, econòmica, cultural, política, urbanística, arquitectònica...).

Ens adreçam a la societat palmesana amb l'afany d'oferir un espai d'aprenentatge conjunt i debat sobre qui som, el que es perd, el que es transforma i el que projectam per a la nostra ciutat.

Durant aquest any 2024 hem continuat impulsant projectes i iniciatives per a complir els nostres objectius:

Estudiar l'evolució històrica de la ciutat, especialment l'època contemporània.

Organitzar conferències, taules rodones, itineraris... sobre els temes que afecten avui a la ciutat.

Analitzar les tendències actuals i **fer propostes** de futur que millorin la vida a la ciutat.

Participar en els organismes institucionals i en els debats públics per donar difusió a les nostres propostes.

Junta directiva de Palma XXI

Cristina Llorente
Presidenta

Jaume Garau
Vicepresident

Pere Rabassa
Secretari

Jaume Gual
Tresorer

Maria del Mar Socias
Vocal

Lluïsa Dubon
Vocal

Climent Picornell
Vocal

Guillem Aloy
Vocal

Maria Gómez Garrido
Vocal

Maria Gómez Llabrés
Vocal

Soci d'honor de Palma XXI 2024

Antoni Tarabini-Castellani Cabot

Els que, com nosaltres, teniu el plaer de conèixer a Antoni Tarabini-Castellani Cabot ja deveu saber que és sociòleg, que va estar en política. És un dels membres fundadors de la Fundació Gadeso, de la qual encara en forma part. Tarabini-Castellani va estudiar filosofia i teologia a Catalunya, on professà de jesuïta. En abandonar l'ordre i retornat a Mallorca, es va implicar en el moviment sindical i polític. Va formar part de Bandera Roja, del Partit Comunista d'Espanya i fou també un dels fundadors del Partit Socialista de les Illes (PSI). Més endavant passà a formar part del PSOE; va ser assessor del Ministeri de Turisme i regidor de Turisme, Transports i Circulació de l'Ajuntament de Palma. Però més enllà dels càrrecs i dels formats més oficials, hi ha, com ell mateix es defineix, una persona que ha tengut molta sort.

Asseguts a un cafè del carrer Nuredduna, comentam amb ell que aquest eix verd de Ciutat ha quedat bé. "Això sí: podria ser millor, tot i que està millor que abans". Antoni Tarabini-Castellani és *de tota la vida* de Palma. Actualment i *de tota la vida* que viu proper a la zona on seim ara, tot i que de més petit va viure al centre. Als carrers que envolten casa seva encara hi viu gent *de tota la vida*; encara hi ha barri. Però no li manca la certesa en apuntar que perquè això pugui continuar sent així cal adreçar problemes que ara mateix ocupen i preocupen una gran part de la societat mallorquina: l'habitatge, els salaris baixos en comparació a les exigències del nivell de vida actual, i el turisme.

El turisme no deixa indiferent a ningú, tampoc a Tarabini. Però precisament és aquesta perspicàcia a l'hora de mirar i observar què hi ha en la realitat socioeconòmica que ens envolta la qual va fer de Gadeso la fundació que és avui

dia. La tasca d'aquesta entitat és la d'investigar i desenvolupar coneixement al voltant de la idiosincràsia balear. Els Quaderns Gadeso són una gran part d'aquest treball, que queda recollit en aquestes publicacions i que han tocat infinitud de temes, des de les violències contra les dones fins al turisme, des de la participació ciutadana fins a les diferents eleccions.

És aquest esperit d'anàlisi i reflexió profunda de Gadeso el que impulsa a Antoni Tarabini-Castellani a parlar d'aquesta fundació des de l'admiració, l'estima i la cura. Però no només col·labora amb Gadeso: mantén un espai recurrent al *Diario de Mallorca*, i ha participat d'altres publicacions com *Cort*, el *Día del Mundo*, *Lluc*...

L'impuls hem vist que ve d'enrere, però encara hi ha corda. Tarabini ens explica que ell continua sent una persona que està disponible. "Si puc aportar, ja està". Però a la vegada ens fa entendre que tampoc està per buidors. "El xou es queda en xou, però la feina que es fa des de baix i a poc a poc i, roman". Per això s'anima a ser soci d'honor de Palma XXI, i per això s'anima a la trobada que farem amb la resta de socis i sòcies: "perquè és familiar, proper; perquè no és un xou".

Precisament, amb la nostra entitat Tarabini ha col·laborat sent la cara i veu de la peça *Històries de resistència: Parc de la Mar*, on explicava com als anys setanta, amb el lema "Parc si, pàrquing no!", es va aturar l'aparcament que l'Ajuntament volia construir al Parc de la Mar. A més, també va ser el revisor del capítol "L'oposició franquista a Ciutat" del tercer volum de *La Biografia de Palma, La ciutat durant el franquisme, de 1936 a 1975*, editat per Palma XXI.

Tornant de nou al cafè de

Nuredduna, ens assenyala que coneix una quantitat ingent de persones. "Quan vaig pel carrer i em saluden moltes vegades no sé ni amb qui estic xerrant ni qui són". Perquè Antoni Tarabini-Castellani Cabot coneix moltíssima gent i es considera un home amb sort. Els honors no li són aliens: el 2018 va rebre la Medalla d'Or de la Ciutat de Palma. Però des de Palma XXI consideram que la fortuna ens somriu a nosaltres i no només a ell, ja que tenim el plaer més absolut que pugui ser el Soci d'Honor de Palma XXI del 2024.

Antoni Tarabini-Castellani Cabot. Foto d'Isaac Buj per al diari El Temps.

CONTEXT

Covid, nova normalitat, canvi de model. Au, ja estan dites. Posam les cartes damunt la taula amb aquests tres conceptes que arrossegam des de fa anys i així podem començar aquest Context afirmant amb tranquil·litat que ja tot ha canviat sense que hagi canviat res.

Covid. Els mesos van passant amb un conegut, familiar o companya de feina que ha passat un parell de dies malalt, un poc de febre, un "he vingut a la reunió tot i que em trobava un poc malament". Especialment a la tardor. És només una grip, malgrat feia anys que no agafaves la grip. I gràcies. La Mpox (abans "verola del mico"), la febre del Nil occidental... És l'epidèmia (o la pandèmia), la nova normalitat?

Nova normalitat. Entre els mesos de gener i abril de 2024, Balears va rebre un 6,8% més de turistes que al mateix període de 2023, que ja va ser un rècord. Al mes de maig, varen visitar les illes 1,7 milions de turistes, un 16,4% més

que el mateix mes de l'any passat, que ja va ser un rècord. L'aeroport de Son Sant Joan té pics de trànsit amb més de 1.100 vols diaris. No s'intueix el canvi de model.

Canvi de model. Al discurs de la Festa de l'Estendard, el batle Jaime Martínez apostava perquè Palma fos "una ciutat més oberta al turisme i orientada a afavorir la qualitat de vida dels veïns". Al mes de maig, la presidenta Marga Prohens afirmava que "xerrar de límits és la millor manera de defensar el turisme i les illes", alhora que posava en marxa l'anomenat Pacte Social i Polític per la Sostenibilitat a les Illes Balears. A finals del mateix mes, el Consell de Govern aprovava el Decret Llei de Simplificació i Racionalització Administratives, que permet, entre altres coses, legalitzar les construccions fora d'ordenació en sòl rústic. A principis de setembre, el Govern envia missatges de tranquil·litat a agències, turoperadors i mitjans

Foto: Eva Palmer Planas

de comunicació d'Alemanya i Regne Unit per aclarir que no hi ha turismofòbia.

METEOBAL (el pla especial per fenòmens meteorològics) i INUNBAL (sobre el risc d'inundacions) són dues de les eines per fer front a les situacions de risc o emergència, el llenguatge de les quals la societat ha d'incorporar al seu vocabulari. Ambdós protocols es varen activar, per exemple, a la DANA de mitjans del mes d'agost, un temporal que va afectar diverses zones de Mallorca i de la resta de les Balears.

Pel que fa a la situació geopolítica mundial, continua la guerra a Ucraïna, i també ho fa a Gaza. Els Estats Units esperen eleccions, a punt de reviure el seu particular dia de la marmota, i la democràcia a Europa veu amb preocupació l'ascens del feixisme, també a Alemanya.

Fernando Valladares, científic del CSIC i un dels ponents principals del I Congrés de Turisme de

la Societat Civil, va encunyar el concepte de "recivilització", en el sentit de formar part d'una civilització que ha tocat fons i que té l'opció de virar cap a un nou model ecosocial basat en la confiança, l'empatia i la col·laboració. "Estam a una cruïlla, però a temps de fer alguna cosa". 2024 ha vingut marcat per les noves formes d'organització i les mobilitzacions ciutadanes. El Fòrum de la Societat Civil s'ha consolidat. Així ho va demostrar l'èxit del congrés, celebrat el mes de juny, al qual varen assistir més de 180 persones i que va donar com a resultat l'elaboració d'un document consensuat amb més de 200 propostes sobre el turisme a Mallorca. El moviment "Menys Turisme, Més Vida" s'ha organitzat no només a escala local, sinó amb coordinació entre les quatre illes. La manifestació del mes de juliol va reunir més de 50.000 persones a favor de posar límits al turisme i de canviar el rumb.

AÑO-1935
VILLA
ROMANA

1 Estudi i divulgació del passat de Ciutat

Conèixer l'evolució de la ciutat ens dona la perspectiva necessària per entendre millor el present i fer millors propostes de futur. Amb aquesta premissa, des de Palma XXI hem donat forma a una sèrie de línies de feina enfocades a analitzar i divulgar el coneixement sobre l'evolució de la ciutat. Miram al passat des de diferents òptiques, per tal de tenir una imatge definida en termes històrics, urbanístics, socials, econòmics, culturals... Posant especial interès en els moviments socials, personalitats o iniciatives ciutadanes que contribuïren a construir la ciutat que coneixem avui. Aquesta constel·lació de projectes de coneixement es complementen uns amb els altres, de manera que es combinen propostes d'itineraris a peu amb eines cartogràfiques digitals i publicacions en paper.

Biografia de Palma

La Biografia de Palma és una narració col·lectiva de l'evolució de la ciutat a la qual han col·laborat més de 80 especialistes en diferents moments històrics i de diferents disciplines (urbanisme, arquitectura, història, cultura, moviment social...).

Enguany hem editat la versió integral de la Biografia, un únic volum que recull les quatre parts. El llibre es va presentar a la biblioteca de Cort i també a Sant Jordi, on va tenir una molt bona acollida. La primera edició ja està exhaurida!

Climent Picornell i Jaume Garau signant la Biografia per Sant Jordi.

L'edició integral de la Biografia.

II Viquimarató de Palma

Els barris de Ciutat

El 19 d'abril vàrem organitzar conjuntament amb la Biblioteca de Cort la II Viquimarató de Palma, on vàrem comptar amb el suport del viquipedista Pau Cabot. En aquesta segona edició ens hem centrat en els barris de Ciutat: personalitats, edificis i llocs emblemàtics. A més, gràcies a la participació de veïns i veïnes de Palma, hem aconseguit l'objectiu que ens vam marcar: hem arribat a les 2.500 entrades a la Viquipèdia dedicades a Palma.

L'objectiu d'aquesta viquimarató era sobretot centrar-nos en els barris de Palma, per ampliar col·lectivament la mirada cap al nostre passat, i reivindicar que la història de la ciutat no s'acaba a les Avingudes. Algunes de les noves entrades han estat edificis emblemàtics com el Teatre de Mar i Terra a Santa Catalina, l'Hostal Corona a El Terreno o La Fertilitzadora a Son Fortesa, que ens recorda el passat industrial de molts dels barris perifèrics de Palma. També podem trobar llocs mítics com l'Hostal Cuba o s'Escorxador.

A més a més, s'han afegit entrades dedicades a personatges il·lustres de les diferents barriades, com el de la militant socialista represaliada pel feixisme Pilar Sánchez, que era veïna del barri de la Soledat, o la beguina Elisabet Cifre de Colonya, que a inicis del segle XVI va fundar el Col·legi de la Criança a Palma, un centre pedagògic femení pioner.

Durant el taller que es va fer a la Biblioteca de Cort, algunes participants van utilitzar com a font les Guies urbanes de Palma per afegir informació a la Viquipèdia.

Guies urbanes de Palma

“Guies urbanes de Palma” és una col·lecció de mapes desplegable per a conèixer la ciutat de la millor manera: trepitjant-la. Cada guia està dedicada a un barri o zona de la ciutat, amb una introducció històrica i apunts d'interès a l'anvers, i una proposta d'itinerari al revers, on també figuren fotografies i descripcions del que trobarem durant la nostra passejada.

Aquestes guies són, en definitiva, una invitació a passejar i recorre part del patrimoni arquitectònic, històric i cultural de la ciutat.

A finals de 2023, presentàvem la Guia urbana de Son Fortesa: el 14 de desembre amb una trobada-itinerari que va començar al Club Social Son Fortesa d'Esmert i va continuar pels carrers del barri, i el dia 20 amb una xerrada a la biblioteca de Cort.

A dia d'avui, són 9 les Guies Urbanes que formen la col·lecció, amb la desena, la Guia urbana de Son Gotleu, en procés d'elaboració:

- Les Avingudes (2018)
- De S'escorxador al pont des tren (2019)
- Pere Garau (2019)
- Santa Catalina i es Jonquet (2019)
- El Terreno (2020)
- Sa Riera (2021)
- La Soledat (2021)
- Les dones de Palma (2023)
- Son Fortesa (2023)

La col·lecció Guies urbanes de Palma és fruit de la col·laboració de Palma XXI i Arquitectives i les diferents publicacions han comptat amb el suport de Colonya-Caixa Pollença, Ajuntament de Palma, Consell de Mallorca i la Fundació Iniciatives del Mediterrani.

La col·lecció està disponible per a la seva consulta a les biblioteques de la xarxa municipal.

Maria Martí i Cristina Llorente, d'Arquitectives, a la presentació de la Guia urbana de Son Fortesa a la Biblioteca de Cort.

Maria Martí, juntament amb Cristina Llorente, foren les encarregades de presentar la Guia Urbana de Son Fortesa a una visita que es va fer pel barri i on van participar usuaris i usuàries del Club Social Son Fortesa, d'Esment.

Alguns dels exemplars de les guies Urbanes de Palma XXI.

Llibre *Postals de Ciutat* de Climent Picornell i Jaume Gual

Al llibre "Postals de Ciutat. Conversant per Palma", Climent Picornell ens torna a convidar a passejar pels carrers i les històries de la nostra ciutat. Acompanyat per les fotografies de Jaume Gual, aquest és un "relat de converses, de sopars a la fresca, de reflexions sobre la cultura i la contracultura, envasat en un mar urbanita".

Amb el seu habitual estil de *flâneur*, el llibre ha estat el resultat de deambular per la ciutat sense objectiu concret ni destí concret. Això precisament el fa caminar per diferents temes i dibuixar escenes quotidianes destacant detalls que sovint no percebem.

El 16 de maig, en col·laboració amb el Cercle d'Economia de Mallorca i El Gall Editor, organitzàvem la presentació del llibre a la biblioteca de l'Estudi General Lul·lià. A l'acte, al qual varen assistir més de 90 persones, Climent Picornell i Jaume Gual varen estar acompanyats per Maria del Mar Socias, geògrafa i també membre de la junta directiva igual que els autors, i Xisco Nadal, periodista.

Fotografia de la presentació.

D'esquerra a dreta: Xisco Nadal, Maria del Mar Socias, Climent Picornell i Jaume Gual durant la presentació del llibre *Postals de Ciutat*.

Ple absolut durant la presentació del llibre que va tenir lloc a la Biblioteca de l'Estudi General Lul·lià.

Foto: Nemesio Jiménez Jiménez

2 Anàlisi del present de la ciutat

El ritme d'una ciutat sol ser trepidant: dinàmiques canviants, projectes que neixen, s'estanquen o moren, lluites victorioses o fracassos del moviment social...

Observar sistemàticament la realitat és fonamental per documentar tendències, comptar amb dades estratègiques per fer incidència amb les institucions i sensibilitzar la ciutadania i generar espais de reflexió al voltant de temes de la ciutat contemporània com els fenòmens de gentrificació, turistificació, pèrdua patrimonial o transformacions en els usos dels espais.

Aquest 2024 des de Palma XXI hem continuat analitzant el dia a dia de la nostra ciutat, des del coneixement de la seva evolució i amb la voluntat de contribuir a millorar el seu futur.

Turisme de megacreuers

Aquest any 2024 està suposant de nou un increment en quant al volum de creueristes i d'escals al port de Palma, amb una previsió de 506 creuers i més de 2 milions i mig de passatgers, que han d'arribar al llarg de l'any. La temporada de creuers cada cop arriba abans, trobant un increment de 30.000 passatgers de creuers entre els mesos de gener i maig respecte al mateix període de l'any anterior. Hem constatat com l'acord de limitació del nombre de creuers permesos a port, firmat al 2022 entre les navilieres, l'APB i el Govern, no ha bastat per reduir la pressió turística a la qual es troba sotmesa la ciutat.

Desde la Plataforma contra els Megacreuers, a la qual Palma XXI hi participa, s'ha seguit advertint dels impactes negatius a nivell econòmic, ecològic i social d'aquesta modalitat turística, així com reivindicant canvis en la seva gestió. La Plataforma ha seguit tenint molt de ressó a premsa, coincidint amb esdeveniments rellevants o en contestació a d'altres notícies.

El 13 de desembre de 2023 es llançava la campanya **"Una multa fora d'escala"**, per tal de finançar una sanció de 4.000 € imposada en el transcurs de l'acció reivindicativa que es va dur a terme el dia 9 de maig del 2022 coincidint amb l'arribada per primer cop al port de Palma del creuer més gran del món en aquell moment, el Wonder of The Seas. L'objectiu de la

campanya de micromecenatge era també el de denunciar la desproporcionalitat de la multa i visibilitzar la importància de preservar el dret a la participació ciutadana a través d'iniciatives amb una trajectòria com la de la plataforma, i a la protesta pacífica i cívica com la que es va dur a terme.

La mobilització ciutadana va ser un èxit, i en només una setmana s'aconseguia arribar a l'objectiu de finançament gràcies a la implicació de 127 persones i entitats.

En col·laboració amb el Fòrum de la Societat Civil, el 8 d'abril s'organitzava la trobada **"Vaixells, emissions i noves tecnologies"**, dins el cicle de Converses sobre les transicions 2024. Alberto Llopis, enginyer aeroespacial de Bound4Blue, va xerrar sobre les aplicacions de la tecnologia per reduir les emissions dels grans vaixells.

Reactivàvem també les **xarxes internacionals de col·laboració** entre diferents entitats dedicades a la lluita contra la massificació creuerística, com la ECAN (European Cruise Activist Network) o la Xarxa SET (Sud d'Europa front la Turistificació). El cap de setmana del 25 de maig de 2024, vam assistir a una trobada d'entitats de diferents ciutats portuàries a València, per reforçar les relacions i coordinar estratègies en comú. Dia 1 de juny sortíem a

Fotograma del vídeo de la campanya Una multa fora d'escala, gravat per Carles Bover.

xarxes amb el lema conjunt **"CRUISES NOT HERE, NOT ANYWHERE"**, declarant aquest dia com "L'Anti Cruise day" de la ECAN.

Hem seguit fent feina en l'anàlisi de les dades de contaminació derivada de la presència de creuers a port, gràcies a la **Xarxa Ciutadana de Monitoratge de la Qualitat de l'Aire** que impulsa la plataforma. Aquest any, la xarxa s'ha ampliat fins arribar a un total de 7 sensors, trobant-se els nous a les zones de Cala Gamba, Portopí i carrer Aragó. Aquesta xarxa permet cobrir gran part de la façana marítima de Palma, i ens dota de dades objectives que podem fer servir en la nostra argumentació.

En col·laboració amb NABU i altres entitats com Ecologistes en Acció, hem seguit participant en un **projecte de medició de les concentracions d'òxid de nitrogen a diferents zones de Palma**. Aquest és un projecte en el qual hi participen diverses ciutats

europées.

El **consum excessiu d'aigua** per part dels creuers també ha estat un punt central en el nostre discurs d'aquest any, especialment donada la situació d'alerta per sequera que viuen les nostres illes: fins a 600.000 l d'aigua és el que pot carregar un creuer cada cop que fa escala a port, el mateix consum que un poble com Sineu.

En els darrers mesos, la plataforma ha continuat també amb la tasca d'**incidència política** amb nombroses reunions amb representants polítics i institucions, com l'Ajuntament de Palma o l'Autoritat Portuària de Balears. A més, el 27 de juny, un membre de la plataforma va intervenir al ple de l'Ajuntament de Palma per manifestar el posicionament en contra de l'ampliació del port i de la necessitat de comptar amb un consens de la societat civil sobre el futur d'aquesta infraestructura.

A l'esquerra, Jaume Garau i Alberto Llopis a la xerrada "Vaixells, emissions i noves tecnologies". A dalt a la dreta, un dels sensors de la Xarxa Ciutadana de Monitoratge de la Qualitat de l'Aire. A baix a la dreta, David López durant una entrevista a IB3 en relació a la quantitat d'aigua consumida pels creuers.

Anuari de Palma *La Ciutat en transició*

El mes de gener es publicava “La ciutat en transició 2023”, anuari on es repassen els principals esdeveniments que han marcat la ciutat en relació amb la transició social, la transició en mobilitat, la transició urbanística i la transició econòmica.

A través de les notícies publicades als mitjans de premsa escrita entre el mes de gener i desembre de 2023, “La ciutat en transició” mostra l'evolució d'una selecció de temes al llarg de l'any i, a la vegada, permet la comparativa amb els anys anteriors per tal de conèixer l'estat de la qüestió. L'edició de 2023, marcada pel canvi polític, es fa ressò de temes com l'habitatge, el turisme, la mobilitat o la llengua.

Aquest recull es complementa amb texts i articles d'opinió de Jaume Garau, Climent Picornell, Miguel Reyero, l'Obra Cultural Balear i Palma XXI.

Presentació de “La Ciutat en transició” a la Biblioteca de Cort, 18 de gener 2024, dins el marc dels actes de les Festes de Sant Sebastià. A la taula, d'esquerra a dreta: Miguel Reyero, Maria del Mar Socías i Cristina Llorente.

Cicle de trobades *Sa xerradeta*

Una de les novetats d'aquest 2024 ha estat "Sa Xerradeta", el cicle de trobades de Palma XXI on parlarem de temes que toquen de prop el dia a dia de Ciutat. Enguany hem donat el sus a aquests aplecs que tenen l'objectiu de generar un espai de debat, però en un ambient distès i una mica més informal al que estam acostumades.

A la primera trobada d'aquest 2024 vam decidir xerrar d'habitatge, una temàtica que no només omple els titulars als diaris sinó els pensaments i preocupacions d'una gran part d'habitants de Ciutat. La primera "xerradeta" la vam fer al mític Bar Mavi. Entre pa amb oli, croquetes i tumbet, vam poder profunditzar en l'arrel d'aquest problema i de les diferents causes que provoquen la situació actual, com el turisme, les rendes dels habitants, la planificació urbanística, i molt més.

A la primera edició de "Sa Xerradeta" ens van acompanyar Maria Gómez Garrido, Isabel Nadal i Caterina Thomàs, investigadores de l'Observatori Social de les Illes Balears-UIB.

Imatges de la primera edició de "Sa Xerradeta, dedecada a habitatge.

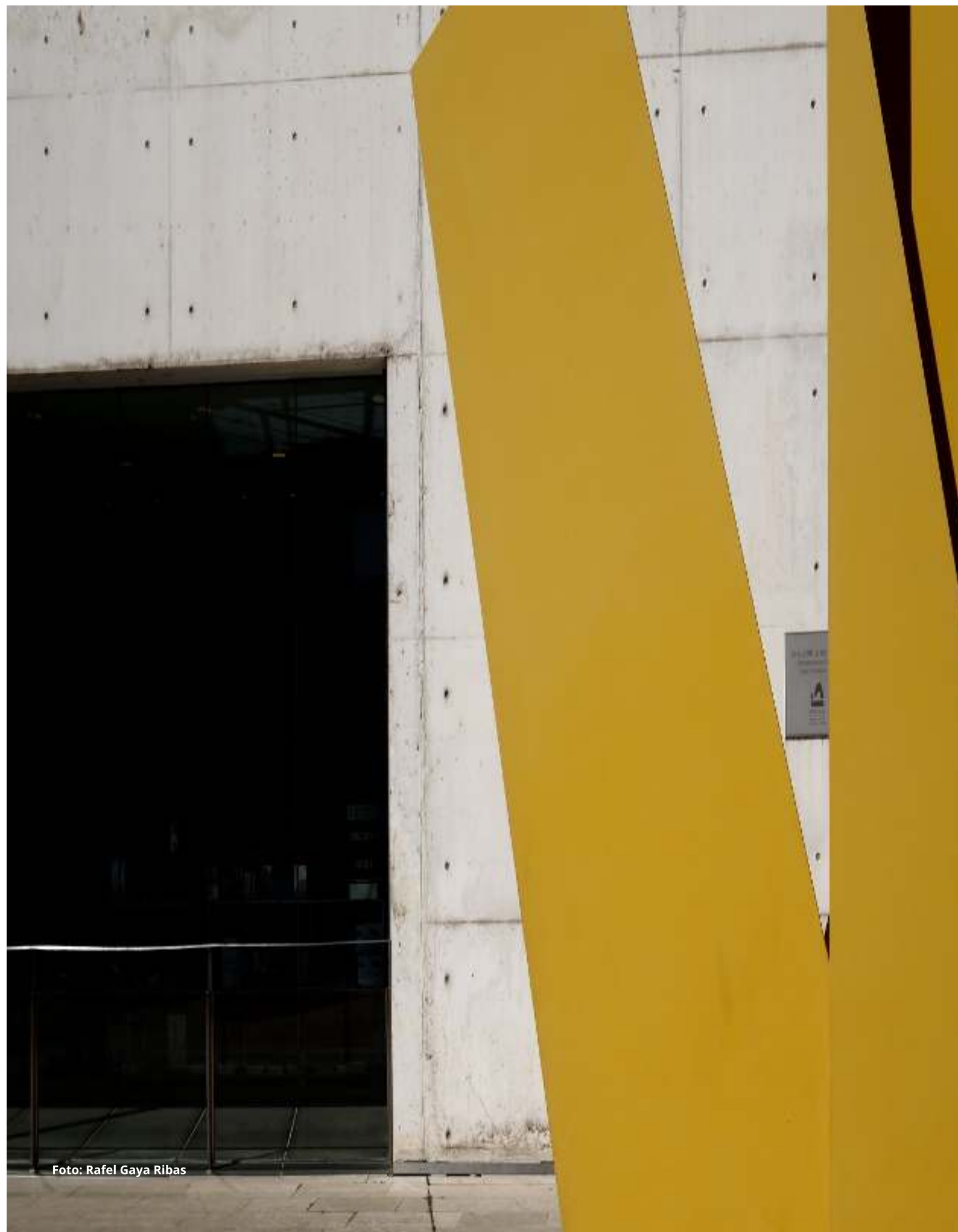

Foto: Rafel Gaya Ribas

3

Propostes de futur

La ciutat canvia a un ritme molt ràpid, de vegades de manera descontrolada i inesperada. Però, quina ciutat volem? Com ens agradaria que fos Palma en el futur? Els nostres carrers, els parcs i espais públics, l'habitatge, la vida de barri, la relació amb els visitants...

La planificació i un model de ciutat són essencials per poder gaudir d'una ciutat amable per als residents i acollidora per als visitants; que tingui en compte l'herència del passat i que prepari la ciutadania per als reptes del futur; una ciutat que se'n cuidi de tothom per igual, integradora i solidària. En aquest sentit, continuam treballant especialment en aquesta ciutat del futur.

La reflexió, el diàleg i el consens són algunes de les senyes d'identitat de Palma XXI. Des d'aquesta base, i amb un esperit crític i propositiu, treballam per impulsar alternatives i propostes de futur, fomentant la col·laboració amb altres entitats ciutadanes i amb les institucions.

Repensar Ciutat

El 2017, iniciàvem el projecte “Repensar l'Eixample” a partir d'un dels objectius principals de l'entitat: estudiar l'evolució de la ciutat al llarg de la seva història per tal de poder idear propostes de futur ben fonamentades que contribueixin a millorar-la.

Amb l'evolució pròpia del projecte, es troba la necessitat d'interpretar la ciutat en el seu conjunt, posant la zona del clàssic Eixample (etès com l'àmbit inclòs al Pla Calvet), en relació amb el centre històric, la resta de barriades i les zones perifèriques.

Amb el focus d'atenció en el debat del model de ciutat, “Repensar Ciutat” és un espai de diàleg i debat sobre qüestions urbanístiques, de mobilitat, habitatge...

Imatge de la campanya "El carrer, de totes"

Microcampanya "El carrer, de totes"

El mes de maig, l'Ajuntament de Palma treia a exposició pública el text de la nova ordenança cívica. Una revisió de la normativa que consideram que no respon a les preocupacions de les persones. Volem poder jugar al carrer o prendre la fresca, sense normes ambigües i confoses. Per això, vam engegar "El carrer, de totes", una microcampanya que vam fer a xarxes socials per instar a la gent a enviar la seva opinió al consistori sobre aquesta ordenança.

Des de Palma XXI vam elaborar un document que resumia aquesta nova ordenança cívica, que al nostre parer ataca drets democràtics fonamentals, reprimeix a col·lectius en situació de vulnerabilitat i imposa moralisme i censura la pluralitat i la diversitat social. Com a entitat que creim en la participació ciutadana, vam decidir engegar aquesta campanya en línia per facilitar l'accés a la informació, impulsar la reflexió i convidar que la gent digués la seva a través dels mecanismes a disposició de la ciutadania.

Miguel Reyero, de Palma XXI va intervenir al ple de l'Ajuntament de Palma per expressar la voluntat de l'entitat en relació a l'esborrany de l'ordenança durant la sessió ordinària de dia 27 de juny.

Comunicat amb l'OCB sobre la retolació del Mercat de Pere Garau

L'Obra Cultural Balear i Palma XXI vam unir forces per exigir a l'Ajuntament de Palma la rectificació i correcció de la nova retolació que es va disposar fa mesos al Mercat de Pere Garau. El 17 de novembre de 2023, el mercat inaugurava nova imatge amb la substitució dels rètols dels accessos i amb la instal·lació de banderoles exteriors i interiors amb fotografies de paradistes, acompanyats de frases en català com ara "Amb molt d'aquí" o "Som un espectacle" i d'altres en castellà, com "Con nuestro compromiso" o "Te atendemos aquí". En un dels cartells dels accessos principals, l'escrit és "Amb molt de lo nostro".

Des de l'Obra Cultural Balear i Palma XXI, trobam inadequat que l'Ajuntament de Palma empri formes no normatives per retolar edificis públics. Així mateix, consideram que l'ús d'expressions que, tot i estar integrades en el llenguatge oral popular, són lingüísticament incorrectes suposa una degradació i una ridiculització de la llengua totalment inadmissibles. Per això, vam enregistrar demandes municipals de serveis (DMS) a l'Ajuntament de Palma.

En primer lloc vam exigir el compliment de Reglament municipal de normalització lingüística que estableix que la retolació sigui en català, i no en castellà, a no ser que "impossibiliti la comprensió als castellanoparlants". I d'altra banda, exigint que la retolació dels edificis i serveis públics es faci respectant la normativa lingüística, sense barbarismes ni formes col·loquials del llenguatge no acceptades.

Imatge de Manu Mielniezuk, extreta de Diario de Mallorca, de la retolació del mercat.

Reivindicant els eixos cívics i la mobilitat sostenible

El curs anterior es tancava amb l'anunci de la renúncia per part de l'Ajuntament a més de 13 milions d'euros provinents de fons europeus que havien de servir per promoure millores urbanes i de mobilitat. Accions com el projecte de Cotlliure, l'adquisició de nous autobusos, millores d'accessibilitat en el transport públic o l'ampliació del servei de BiciPalma es varen desestimar.

Especialment preocupant és el cas de l'eix de Cotlliure, ja que comptava amb un projecte consensuat i treballat en un procés de participació ciutadana amb els veïnats i escolars de la zona. Una oportunitat perduda per a millorar el paisatge urbà i la qualitat de vida als barris de Camp Redó i Cas Capiscol.

A més d'un comunicat a premsa, vàrem dur aquesta qüestió al ple de l'Ajuntament, on Cristina Llorente, presidenta de Palma XXI, va intervenir el dia 27 de juny reivindicant l'ampliació i creació de nous eixos cívics i verds a Palma.

En la mateixa línia, hem continuat fent feina en relació amb la millora de la mobilitat i, concretament, en la defensa d'un millor transport públic i la continuïtat de la gratuïtat. Palma XXI és membre de la Plataforma pel Transport Públic, i és un tema que hem duit al ple de l'Ajuntament en diverses ocasions (el 30 de novembre de 2023, el 21 de desembre) amb la representació de Miguel Reyro.

Cristina Llorente durant la seva intervenció al ple de l'Ajuntament de Palma.

Mobilització en favor del verd urbà

El tractament del verd urbà és una qüestió cabdal quan xerram de dissenyar les ciutats per a les persones, per tal de fer-les més habitables. Tant per qüestions d'ombra, de temperatura, de biodiversitat o de paisatge, l'arbrat a carrers i parcs és de vital importància per a millorar el nostre entorn.

Malauradament, les notícies publicades als mitjans de comunicació han anat reflectint com l'arbrat de Palma es va degradant, pateix tales agressives i com han desaparegut exemplars emblemàtics (o no) dels nostres carrers.

El cas que possiblement ha generat més rebombori va ser el de les bellaombres de la plaça Llorenç Villalonga. Les veïnades varen rebre l'avís de la tala de cinc d'aquests arbres sense marge de temps per reaccionar i sense una explicació sòlida que justificués l'actuació. En un exemple de mobilització i implicació ciutadana, en només un parell de dies es va moure una convocatòria per aturar la tala que va acabar amb la concentració a la plaça de més de 100 persones a les 7:30 h del matí de dia 30 de gener. Les associacions de veïnats de La Calatrava, de Canamunt, el GOB, Amics de la Terra, l'Associació Balear de l'Arbre i Palma XXI, demanàvem una explicació i, sobretot, exigíem transparència i participació de la ciutadania en la presa d'aquest tipus

Nombroses persones representants de diferents entitats van assistir a la concentració en contra de la tala dels bellaombres de la plaça Llorenç Villalonga.

de decisions. Es va sol·licitar la convocatòria de la Mesa de l'Arbre, una proposta que va ser en el seu moment acceptada per l'Ajuntament, però que no s'ha materialitzat.

Un altre cas que va generar preocupació en el si de l'entitat va ser el de l'anunci d'una actuació de modificació del parc de Can Simonet, un dels parcs més especials de Ciutat gràcies a la diversitat de vegetació i els arbres de grans dimensions. Mitjançant un comunicat a premsa i la intervenció al ple de dia 27 de març, vàrem reivindicar la importància del foment dels espais urbans verds, així com la necessitat de dedicar més atenció a les persones en risc d'exclusió social, una de les raons que semblaven estar darrere de la proposta de reconversió del parc.

Imatges dels bellaombres i de la concentració a la plaça Llorenç Villalonga.

El parc agrari de Palma

Des de 2019, Palma XXI ha treballat en l'impuls del Parc agrari de Palma per considerar-ho una eina cabdal per a la gestió del territori, tenint en compte la seva importància en l'impuls del sector primari, la millora del paisatge i l'urbanisme, la conservació i recuperació del patrimoni cultural, o fins i tot en la millora als hàbits de vida saludable, entre altres. Durant aquests anys hem donat suport a la iniciativa de l'administració municipal i autonòmica, i hem establert aliances amb els veïnats de la zona, amb la UIB, amb l'Hospital de Son Espases... Sempre amb tres línies d'acció: la recerca i difusió sobre els valors culturals i patrimonials; la dinamització social i la participació ciutadana; i la custòdia del territori com a estratègia per a recuperar terres en desús.

El mes maig de 2022, Palma XXI es va adherir al Protocol General d'Actuació per a l'impuls del Parc Agrari de Palma, espai de participació amb la representació de l'Ajuntament de Palma, la Conselleria d'Agricultura, la UIB, comunitats de regants, pagesos i cooperatives agrícoles. Malauradament, l'actual consistori ha desestimat el projecte, de manera que Palma perd l'oportunitat de situar-se al capdavant en aquest tipus d'iniciatives, ja que el parc agrari havia de convertir-se en el més gran de l'Estat.

El 25 d'abril, Lluïsa Dubon, membre de la junta directiva de Palma XXI, va intervenir al ple de l'Ajuntament reclamant la imperant necessitat de continuar amb el projecte, tenint en compte l'emergència climàtica

Lluïsa Dubon durant la seva intervenció al ple de l'Ajuntament de Palma.

i la pressió urbanística sobre els terrenys agrícoles, atesa la necessitat de sòl per a produir aliments i que el canvi climàtic fa encara més necessari i urgent la seva imminent implantació.

Per aquestes raons, seguim el camí d'impulsar i defensar la figura del Parc agrari. L'acord de custòdia del territori a Son Sardina ha complert quatre anys, amb l'èxit afegit de la continuïtat de la botiga "Lura", promoguda pel mateix equip i on es comercialitzen els productes cultivats a la finca.

Per quart any consecutiu hem participat a "La sostenibilitat al plat", un projecte impulsat per CERAi que cerca destacar la importància de l'activitat agrícola, la diversificació econòmica i el consum de producte local. Enguany vàrem proposar als alumnes de l'IES Son Pacs la realització d'un itinerari guiat per Son Sardina, visitant la finca de Son Ripoll, per xerrar sobre paisatge, patrimoni i planificació del territori.

Visita a Son Ripoll amb els alumnes de l'IES Son Pacs en el marc de "La sostenibilitat al plat".

Al darrer trimestre de 2023, vàrem celebrar la 4a edició del programa d'activitats "ABC de s'Horta de Dalt" en col·laboració amb l'Àrea de Psiquiatria i, per primera vegada, també amb l'Aula Hospitalària de l'Hospital Universitari de Son Espases. Els tallers varen ser impartits per Arquitectives, GOB Mallorca i la Societat Balear d'Educació Ambiental (SBEA) i el projecte va ser subvencionat per la Conselleria de Medi Ambient. A finals de 2024, tornam amb la 5a edició.

A més, hem continuat participant de manera activa a la Xarxa de Custòdia del Territori ICTIB, a la qual ocupam una vocalia; i som socis d'APAEMA, la xarxa d'agricultura ecològica, ja que consideram que el nou impuls de l'activitat agrícola s'ha de donar des dels principis de l'agroecologia i l'agricultura regenerativa.

Un infant participant al programa "ABC de s'Horta de Dalt"

Fòrum de la Societat Civil

Palma XXI és entitat membre i fundadora del Fòrum de la Societat Civil, creat el 2020 amb l'objectiu de dinamitzar la participació ciutadana, debatre sobre la transformació i la transició a les Illes Balears i presentar propostes a les institucions.

A principis de 2023, el Fòrum va donar un pas important en constituïr-se legalment com una entitat associativa. Una altra fita important va ser la firma d'un conveni amb l'Oficina d'Inversions Estratègiques del Govern, que ha possibilitat la posada en marxa d'un servei d'assessorament a entitats sobre finançament amb fons europeus.

El Fòrum ha impulsat el cicle de xerrades "Conversacions sobre les transicions", al qual Palma XXI ha col·laborat especialment a tres jornades:

- "Vaixells, emissions i noves tecnologies", a càrrec d'Alberto Llopis, moderat per Jaume Garau, el 8 d'abril.
- "Arbres i Jardins al centre de Palma". A càrrec d'Inma Gascón i Edita Navarro, moderat per Jaume Garau, el 5 de maig.
- "Disseny urbà sostenible", a càrrec de Jeffrey Raven, moderat per Maria Gómez, el 25 de juny.

Jaume Garau, Maria Gómez, Jeffrey Raven i Joan Cerdà Ripoll.

FÒRUM DE LA SOCIETAT CIVIL

La cita més destacada de l'any va ser el 26 de juny a l'Estudi General Lul·lià, amb motiu de la celebració del I Congrés de Turisme de la Societat Civil, una trobada pionera a tot l'Estat espanyol amb un clar objectiu: debatre i consensuar propostes de manera conjunta sobre quin és el model turístic que Mallorca necessita. Moltes persones de la nostra entitat van participar, entre les quals hi havia Cristina Llorente, presidenta de Palma XXI que va coordinar la taula de treball "Turisme, economia i societat".

El Congrés va ser inaugurat per Marga Prohens, presidenta del Govern

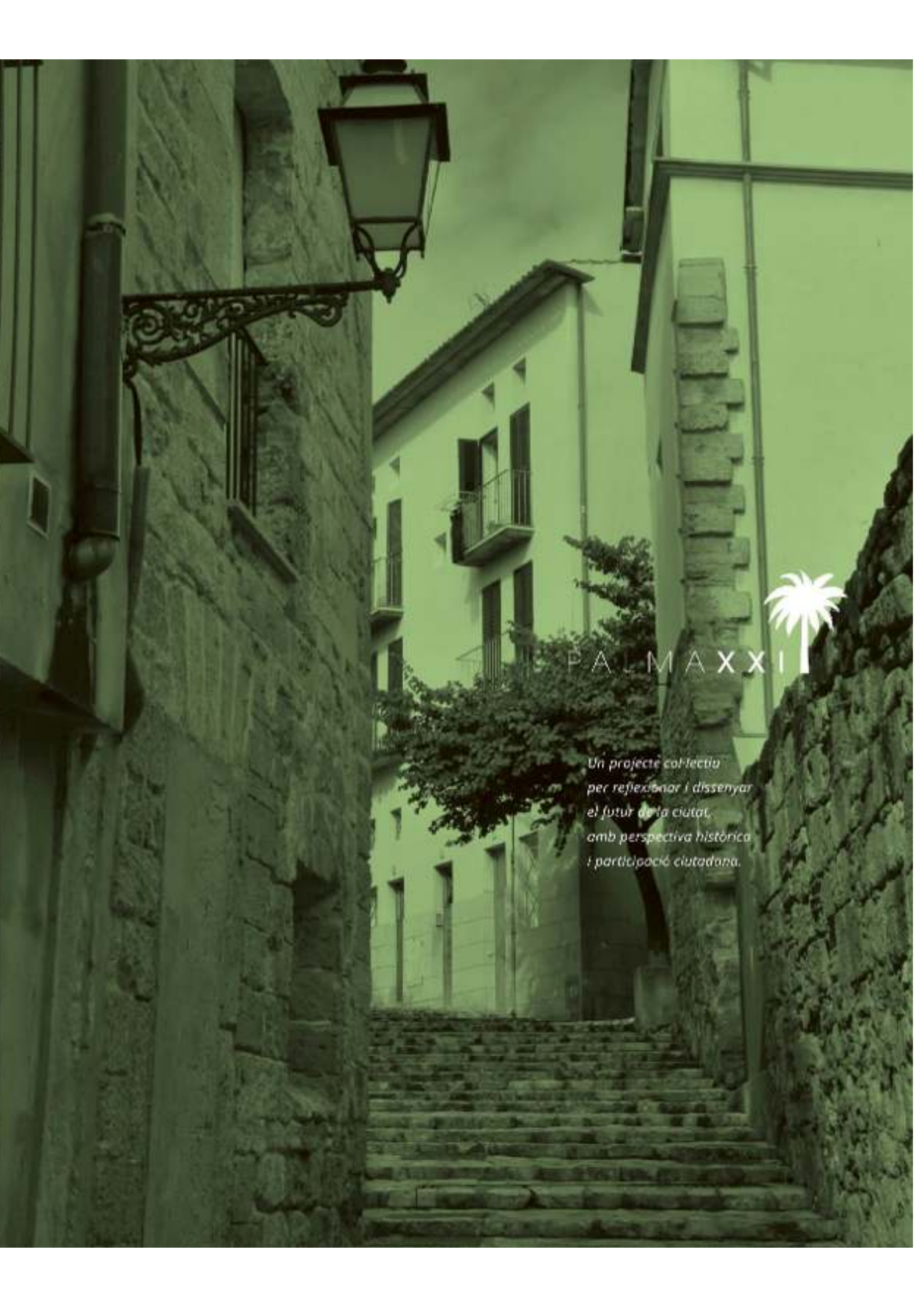
Adalt, les autoritats assegudes a primera fila esperant l'inici del Congrés. Abaix, algunes participants durant el primer descans del matí.

Adalt, la taula de debat entre actors relacionats amb el turisme. Abaix la imatge, el grup de treball de turisme i medi ambient, coordinada per Margalida Ramis, una de les taules de feina més nombroses del Congrés-

de les Illes Balears, i Rosario Sánchez, Secretaria d'Estat de Turisme. Durant la jornada, els més de 180 assistents van poder escoltar ponències sobre diferents temàtiques, l'entrevista a Fernando Valladares, investigador del CSIC, o un debat entre protagonistes on van participar el director insular de Turisme, Governança i Sostenibilitat, Pedro Mas; la presidenta de la Federació Empresarial Hotelera de Mallorca, Maria Frontera; la gerent d'Habtur, Maria Gibert; el secretari general de CCOO, José Luis García; i, en representació del Fòrum de la Societat Civil, la presidenta del GOB, Margalida Ramis.

El resultat del Congrés ha estat un document amb més de 200 propostes que es presentarà a les institucions.

PALMAXXI

*Un projecte col·lectiu
per reflexionar i dissenyar
el futur de la ciutat,
amb perspectiva històrica
i participació ciutadana.*

ALIANCES

Fundació
Iniciatives del Mediterrani

TRAMUNTANA XXI PLA DE MALLORCA XXI

Rebem el suport de la fundació en tasques de gestió administrativa, comunicació estratègica i coordinació tècnica de projectes.

Col·laboram amb moltes accions i iniciatives de les nostres entitats germanes, Tramuntana XXI i Pla de Mallorca XXI, fent feina en xarxa.

Des de finals de 2020, compartim seu a l'Estudi General Lul·lià. La nostra intenció és a més contribuir a la dinamització d'aquest espai i que sigui lloc de trobada per a la ciutadania.

Comptam amb un conveni de col·laboració amb Casa Planas per donar suport a la cultura independent i promoure el teixit cultural local.

Som membres fundadors del Fòrum de la Societat Civil per a la reconstrucció de les Illes Balears.

Som socis i tenim una vocalia de la Xarxa d'iniciatives de custòdia del territori de les Illes Balears.

Som socis de l'Associació de Producció Agrària Ecològica de Mallorca.

Palma XXI és una entitat declarada d'interès públic-municipal.

Les nostres publicacions estan disponibles a la xarxa de biblioteques municipals de Palma.

Comptam amb un conveni de col·laboració amb la UIB per, entre altres objectius, impulsar conjuntament accions específiques sobre el parc agrari: formació, xerrades, pràctiques, etc.

La Carta històrica està disponible per a la seva consulta al visor IDEIB de l'ICGIB, el que permet a més l'anàlisi i superposició d'altres capes d'informació.

Des de 2020, duim a terme el programa d'educació ambiental "ABC de s'Horta de Dalt: agroecologia, biodiversitat i consum responsable", per a pacients de l'Hospital Universitari Son Espases, amb continguts sobre el parc agrari.

ÒRGANS INSTITUCIONALS

Palma XXI és membre dels següents òrgans institucionals de l'**Ajuntament de Palma**:

- Taula de Mobilitat
- Taula de Convivència
- Comissió de Districte Centre

Palma XXI és membre dels següents òrgans institucionals del **Consell de Mallorca**:

- Observatori del Paisatge

PLATAFORMES CIUTADANES

Palma XXI participa en les següents plataformes ciutadanes:

- **Fòrum de la Societat Civil**, per elaborar propostes en clau de transició del model econòmic amb la perspectiva dels reptes socials, culturals i laborals dins el context d'emergència climàtica.
- **Plataforma contra els Megacreuers**, amb l'objectiu d'aconseguir una gestió del turisme de creuers sostenible en termes ambientals, econòmics i de salut pública, i que no entri en conflicte amb la vida residencial ni amb la mateixa activitat turística.
- **Xarxa d'iniciatives de custòdia del territori de les Illes Balears - ICTIB**, per a fomentar la custòdia del territori com a eina per conservar els valors naturals, culturals i paisatgístics.
- **Plataforma per a la protecció de les embarcacions tradicionals mallorquines**, per posar en valor el patrimoni cultural lligat a la mar.
- **Plataforma pel Transport Públic**, per defensar la rellevància d'un servei de transport públic de qualitat a Palma i al conjunt de l'illa.

INICIATIVES CIUTADANES A LES QUALS ENS HEM ADHERIT

- Adhesió al **Pacte Blau Balear**, promogut per a Fundació Marilles, que cerca el compromís de treballar en favor de la conservació de la mar i la costa balear.
- Hem participat en les edicions de 2021, 2022 i 2023 de l'**Open House Palma** amb la ruta "Born: la metamorfosi d'un torrent", en col·laboració amb Mallorca Biel.
- Ens adherim al **Manifest en defensa dels valors democràtics i la convivència pacífica**, per reivindicar el pluralisme polític, la llibertat, la igualtat i la justícia social.
- Ens adherim al comunicat **En defensa de la convivència i contra la segregació dels infants per raó de llengua**, promogut per l'Obra Cultural Balear.
- Donam suport a la proposta elaborada per Joves Arquitectes de Mallorca per **millorar el projecte urbanístic de Son Busquets**.
- Ens sumam a la **Diada per la Llengua** del 5 de maig, promoguda per l'Obra Cultural Balear.
- Participam a la manifestació "**Canviem el rumb**", de 21 de juliol, convocada per la plataforma Menys turisme, més vida.

COMUNICACIÓ

Per divulgar la nostra tasca, des de Palma XXI utilitzam les nostres xarxes socials i la nostra pàgina web, www.palmaxxi.com. D'aquesta manera, podem estar a prop dels nostres socis, sòcies i les persones que ens segueix. Per nosaltres és important aquesta reciprocitat: Palma XXI no seria el que és sense la gent que ens dona suport, i per això volem que estigueu informades de tot el que anam fent: activitats, comunicats, notícies...

A xarxes ens podeu trobar a Instagram, Facebook, Twitter i a YouTube. Allà podreu trobar tota la informació rellevant dels actes que organitzam, resums de les activitats, fotografies, notícies d'interès... Actualment a Instagram en segueixen 1.045 persones, 1.065 a Facebook, 1.380 a Twitter i 130 a YouTube. Per nosaltres, les xarxes socials són una eina fonamental perquè tothom pugui formar part de Palma XXI. Les persones que veniu a les nostres activitats de manera presencial ja ens feu saber com és d'important la nostra feina, però mantenir un canal obert digital ens amplia les nostres vistes i ens connecta amb més gent.

A la nostra pàgina web podeu consultar les darreres notícies, comunicats de la nostra entitat, veure l'agenda amb els actes que tenim planificats i molt més. A més, si voleu també us podeu inscriure al nostre butlletí mensual, on tendreu accés a un resum de tot el que hem fet durant el darrer mes, primícies i on us assabentareu abans que ningú de les activitats que tenim programades.

Instagram de Palma XXI

NOSALTRES ALS MITJANS

Tenim una interacció constant amb els mitjans de comunicació a través de notes de premsa, publicació d'articles d'opinió i contacte directe amb periodistes per a la gestió d'entrevistes i reportatges sobre temes d'interés de l'entitat. Els mitjans ens consideren una font d'informació i opinió de referència sobre temes que tenen a veure amb la ciutat.

Enguany hem aparegut a les principals televisions, ràdios i diaris de Mallorca, amb notícies que van des de la publicació de la Biografia de Palma fins a entrevistes sobre la situació turística. A la nostra web podreu trobar més informació a l'apartat Nosaltres als mitjans.

ACTES PÚBLICS

2023

- 06/11 **Ruta "Born: les metamorfosis d'un torrent"**. A càrrec de Gabriel Moll. Activitat emmarcada dins l'Open Walk (Open House Palma). Plaça de Santa Magdalena.
- 14/12 **Primera presentació de la "Guia urbana de Palma: Son Fortesa"**. Amb Maria Martí i Cristina Llorente. Esment Son Fortesa.
- 20/12 **Segona presentació de la "Guia urbana de Palma: Son Fortesa"**. Amb Maria Martí i Cristina Llorente. Biblioteca de Cort..

2024

- 18/01 **Presentació de "La ciutat en transició 2023"**. Amb Cristina Llorente, Maria del Mar Socas i Miguel Reyro. Biblioteca de Cort.
- 30/01 **Concentració "No a la tala", contra la tala dels bellaombres de la Plaça Llorenç Villalonga**. Convocatòria conjunta amb el GOB, ABA, Joventut pel Clima, AVV de Sa Calatrava i AVV de Canamunt. Plaça Llorenç Villalonga.
- 26/02 **"Sa Xerradeta: habitatge a Ciutat"**. Amb Cristina Llorente, Maria Gómez Garrido, Isabel Nadal i Caterina Thomàs. Bar Mavi.
- 05/03 **Xerrada "Arbres i jardins al centre de Palma"**. Amb Jaume Garau, Inma Gascón i Edita Navarro. En col·laboració amb el Fòrum de la Societat Civil. Estudi General Lul·lià.
- 20/03 **Presentació de la versió integral de la "Biografia de Palma"**. Amb Cristina Llorente, Jaume Garau, Jaume Gual i Climent Picornell. Biblioteca de Cort.
- 08/04 **Xerrada "Vaixells, emissions i noves tecnologies"**. Amb Alberto Llopis i Jaume Garau. En col·laboració amb el Fòrum de la Societat Civil. Estudi General Lul·lià.
- 19/04 **II Viquimarató de Palma: Els barris de Ciutat**. Amb Pau Cabot. Activitat en col·laboració amb la Biblioteca de Cort. Biblioteca de Cort.
- 23/04 **Signatura de llibres per Sant Jordi de la "Biografia de Palma"**. Amb Jaume Garau i Climent Picornell. Paradeta de Llibres Colom de Sant Jordi al carrer Sant Miquel.
- 16/05 **Presentació del llibre "Postals de Ciutat"**. Amb els autors Climent Picornell i Jaume Garau. En col·laboració amb El Gall Editor i el Cercle d'Economia de Mallorca. Estudi General Lul·lià.
- 25/06 **Xerrada "Disseny urbà sostenible"**. Amb Jeffrey Raven, Jaume Garau, Maria Gómez i Joan Cerdà Ripoll. En col·laboració amb el Fòrum de la Societat Civil i COAIB.

GESTIÓ INTERNA

Palma XXI està inscrita al Registre Municipal d'Entitats Ciutadanes (RMEC) i ha estat reconeguda com a entitat d'utilitat públicomunicipal.

SOCIS/ES

Actualment, Palma XXI compta amb 97 socis i sòcies. Gràcies al seu suport, coneixements i participació, l'entitat pot seguir impulsant accions en defensa i millora de la ciutat.

SUBVENCIONS

Durant el 2024, Palma XXI ha rebut subvencions per als següents projectes:

- "A la fresca". Cicle de projeccions i debats sobre el model de ciutat. Fundació Guillem Cifre i Colonya.
- La ciutat en transició 2024. Consell de Mallorca (Departament de Cultura i Patrimoni).
- L'ABC de s'Horta de Dalt: agroecologia, biodiversitat i consum responsable (5a edició). Govern de les Illes Balears (Conselleria de Medi Ambient - Servei de Qualitat Ambiental i Educació Ambiental).

EQUIP

Actualment formen part de la junta directiva deu persones amb reconeguda trajectòria en diferents especialitats. A més, l'associació compta amb el suport i la col·laboració puntual de socis i altres persones properes a l'entitat.

Palma XXI compta amb el suport tècnic de l'equip de la Fundació Iniciatives del Mediterrani per a tasques de coordinació de projectes, gestió administrativa i comunicació estratègica.

RESUM ECONÒMIC

Anualment es realitza el resum econòmic de l'entitat, amb el balanç d'ingressos i despeses, que està a disposició de les persones interessades.

Epíleg

La ciutat turística es consolida

L'any passat dèiem que Palma XXI ha de continuar defensant la vida residencial als barris antics turistitzats, tant als del centre històric com als de tota la costa de la badia de Palma. Però la situació no ha fet més que empitjorar. En aquests barris, la vida quotidiana esdevé cada cop més difícil; els comerços dirigits a la gent d'aquí van desapareixent, substituïts per botigues i serveis orientats exclusivament als creueristes on el producte local pràcticament ha desaparegut. Els conflictes entre empresaris i residents són constants, i els que abans eren llocs de convivència ara es converteixen en camps de batalla urbana.

Aquesta batalla és crucial, ja que s'està lliurant no només a Palma, sinó a moltes altres ciutats europees i de tot el món. El que s'anomena turisme "sostenible" hauria de voler dir que no desplaça la vida residencial dels centres urbans, sinó que contribueix a fer-los més cosmopolites, regenerant-los d'acord amb les necessitats dels seus habitants. Malauradament, la realitat que vivim és una altra: una espècie d'homogeneïtzació turística que expulsa la diversitat i la vida comunitària, fent impossible mantenir una identitat local.

Davant aquest desgavell, Palma XXI i les associacions de veïns d'aquests barris hem fet pinya, amb el suport decidit de la Federació d'Associacions de Veïns de Palma (FAAVV). Hem presentat a l'Ajuntament, des de fa anys, múltiples propostes per solucionar el problema. El nou consistori va prometre's un compromís ferm amb un canvi de model turístic i més agilitat en la tramitació d'expedients sancionadors contra els establiments que no compleixen la normativa —que són molts. També es va comprometre a estudiar la viabilitat d'un pla pilot integral a Santa Catalina, recolzat legalment en la Llei de Barris de la CAIB del 2011. Però malauradament res de res. Al contrari: s'han augmentat el nombre de places de terrasses i s'han ampliat els horaris nocturns.

També varen dir que el model d'usos actual de la ciutat antiga no és el que volien i que busquen equilibrar la vida residencial i la turística. Un exemple d'això serà el projecte de la Plaça Major, que ja ha sortit a concurs i per ara hi ha quatre finalistes.

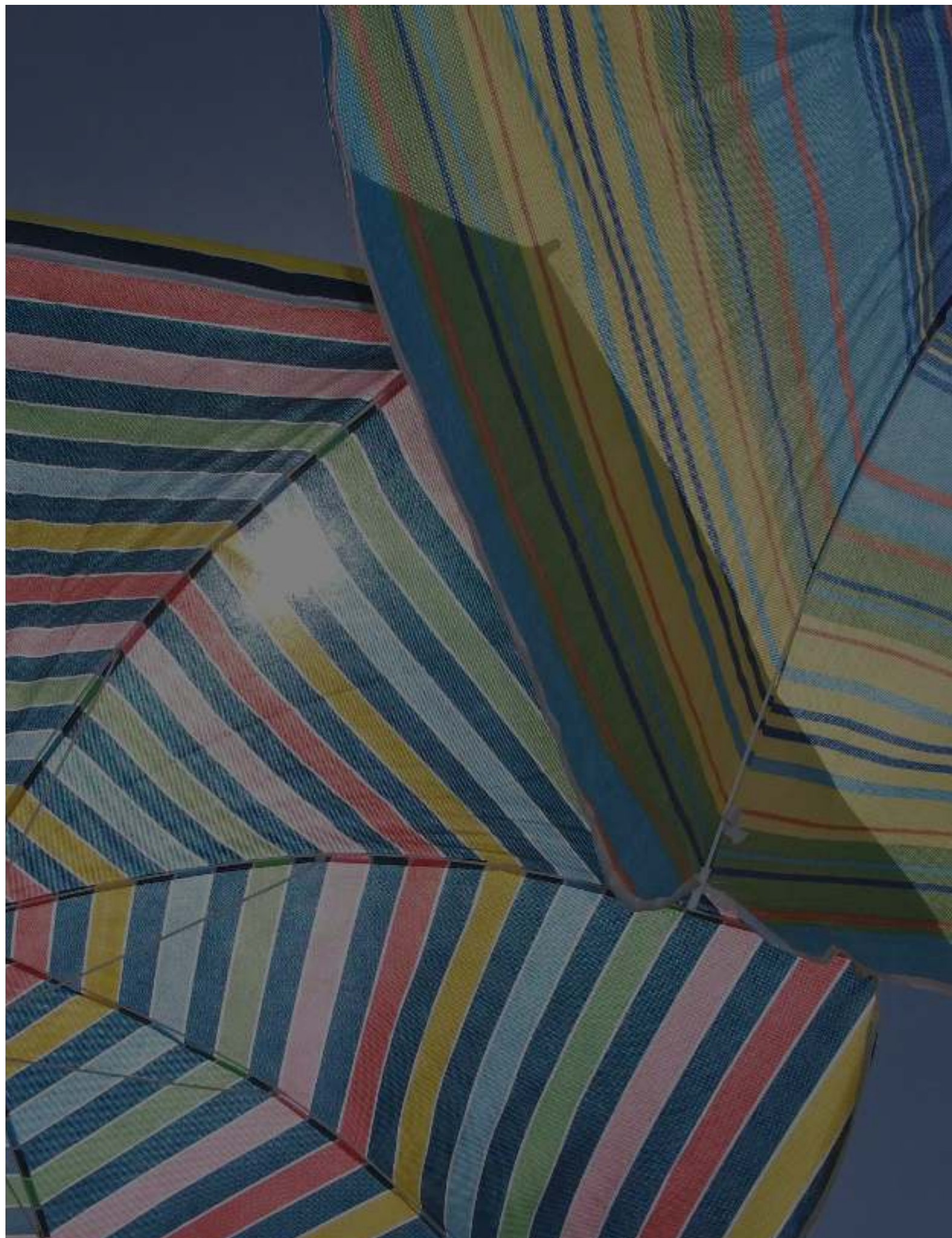
Pel que fa a l'Eixample, el canvi d'usos i l'augment de l'edificabilitat podrien empitjorar encara més la qualitat de vida dels veïns. Projectes com el de Son Busquets són fortament contestats pels veïns, ja que crearà una major densitat de població sense augmentar els recursos i serveis de barriada. Gràcies a Joves Arquitectes de Mallorca (JAM) hi ha una alternativa damunt la taula. L'aparcament de la plaça de toros sembla anacrònic. La transformació de Cotlliure s'ha paralitzat, deixant en l'aire moltes incògnites sobre el futur de la zona.

Pel que fa a la perifèria urbana-rural, l'esperança en una gran extensió d'agricultura ecològica està paralitzada. La mitigació del canvi climàtic i les demandes dels consumidors per un producte de proximitat semblen tenir poc pes en les noves polítiques municipals. Aquesta manca de visió ambiental podria tenir conseqüències devastadores per a les zones rurals de Palma i per a la qualitat de vida dels seus habitants.

Tot això implicarà una major dedicació i esforç per part de la nostra entitat. Serà necessari ampliar la base de socis fins a arribar als 100 socis l'any que ve, i fomentar una major especialització dels membres de la Junta. Crec que haurem de crear una comissió de centre històric, una de l'eixample i una de la perifèria, amb aliances amb altres entitats com la FAAVV, JAM i el Fòrum de la Societat Civil, que connectin amb les generacions més joves i que desenvolupin activitats basades en una estima per una ciutat incerta i complexa del segle XXI. Això requerirà més recursos econòmics per impulsar les comissions de feina.

Tot i així, des de Palma XXI reafirmam el nostre compromís: continuarem teixint aliances i defensant una vida digna per a les persones que habitam Ciutat.

Jaume Garau Salas
VICEPRESIDENT DE PALMA XXI

**ANUARI
2024**

